

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Produkcja cukru w kampanji 1924/25 r.

Źródło:

Przemysł i Handel Rok 7 1926 zeszyt 1, strony 14-15

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Odbudowawszy swe warsztaty pracy, przemysł łódzki jednak w całości nie zebrał utraconego kapitału obrotowego. I w tym właśnie tkwi przedewszystkiem korzystniejsze położenie przemysłu bielsko-bialskiego w porównaniu do przemysłu łódzkiego i białostockiego.

Wełniany przemysł bielsko-bialski, zahartowany podczas należenia Białej i Bielska do monarchji austro-węgierskiej w walce konkurencyjnej z również wysoko rozwiniętym przemysłem czeskim i austriackim, potrafił nie tylko się utrzymać w tej walce, lecz stale doskonalić się, swoimi wyrobami czesankowymi pomyślnie konkurował z wyrobami czeskiemi i angielskiemi, swemi wyrobami szewiotowymi — z wyrobami czeskiemi, niemieckimi i angielskiemi, zaś wschodnie sukna bielskie, które są specjalnością przemysłu bielsko-bialskiego, jak również sukna damskie, materiały paltotowe, sukna bilardowe — współzawodniczyły z takimi samymi wyrobami w Libercu czeskim, w Akwizgranie, w miastach Francji, Belgji, Holandji, jako też Szwajcarii. Sukno bielskie dostało się także na rynki Paryża, Londynu i Nowego Jorku. Towary te były i są na tych wszechświatowych rynkach dobrze znane i dzięki swej jakości wysoko cenione.

Oprócz krajów europejskich, towary bielskie — dzięki swej jakości, jak i umiejętnej i celowej organizacji zbytu — znajdziemy na rynkach Turcji, Syrii, Egiptu, Tunisu, Algieru, Marokko, Persji, Mezo-potamji, Indji Holenderskich, Chin, Japonji, Północnej i Południowej Ameryki. Przemysłowiec bielski przez swych licznych komiwojażerów, dzięki doskonale zorganizowanej akcji kupieckiej, dociera do najoddalniejszych zakątków świata. I nawet dziś, gdy ogólne gospodarce stosunki Polski ułożyły się tak niepomyślnie, dociera on do dawnych swych rynków zbytu.

Cechą charakterystyczną jakości sukna bielskiego jest więc zaopatrywanie w takowe również krajów europejskich o wysokiej kulturze.

Białostocki a również i łódzki przemysł wełniany zaopatruje w swe wyroby głównie kraje o niższej kulturze. Specjalnością łódzkiego wełnianego przemysłu — gdyż w niniejszej notatce jest mowa tylko o przemyśle wełnianym — jak wiadomo, są towary manipulowane, w produkcji których Łódź osiągnęła wysoką umiejętność i niemi głównie zdobyła sobie rynki obce.

Towar bielski więc nie tylko wyróżnia się dodatnio jakością, dzięki nowoczesnym i udoskonalonym metodom apretury, ale również ceną. Różnica cen towarów bielskich i łódzkich uwypukla się wybitnie w momentach przetargów na dostawy rządowe. Bielsko jest tu zwykle tańszem, niż Łódź.

Dałoby się jeszcze dużo powiedzieć na ten temat. Nie ulega wątpliwości, że Łódź — najpotężniejsze centrum naszego włókiennictwa — posiada niejedno przedsiębiorstwo, nie ustępujące w niczem nie tylko bielskiemu, lecz nawet każdemu przemysłowi zagranicznemu. Faktem jest jednak, że wytwórczość łódzka, w całej swej masie i pod względem metod produkcji i zwłaszcza pod względem metod kupieckich, jest bardziej prymitywną od bielskiej.

Inż. L. Stanisławski.

Przemysł cukrowniczy.

Produkcja cukru w kampanji 1924/25 r. wyniosła ogółem 440.914 ton w wartości białego kryształu, z czego przypadło na rafinadę 50.930 ton, biały

kryształ 275.618 ton, cukier surowy I. rzutu 116.299 ton, oraz na cukier surowy II. rzutu 11.228 ton. Suma ta wynosi 78% produkcji przedwojennej i jest o 27'88% wyższą od produkcji kampanji 1923/1924. Poniżej podane zestawienie obrazuje szczegółowo rozwój polskiego przemysłu cukrowniczego w ostatnich pięciu kampanjach:

Obszar plantacji ha	Zbiór buraków ton	Produkcja cukru w przel. na b. kryształ ton	Spżycie wewnętrzne w przel. na b. kryształ ton	Eksport na biały kryształ ton	
1920/21	69.313	1,053.864	156.125	116.276	43.184
1921/22	81.880	1,042.726	160.141	130.059	39.280
1922/23	107.673	1,926.197	273.566	178.864	93.350
1923/24	140.482	2,552.159	344.776	182.978	152.752
1924/25	168.347	3,126.560	440.914	252.881	202.734

Z liczb powyższych wynika, że rok kampanijny 1924/25 odznaczał się — poza wzrostem obszarów plantacji, zbioru buraków, oraz produkcji cukru — wybitną zwyzką wewnętrznego konsumpcji cukru. Wzrost ten, który w stosunku do kampanji 1923/24 wynosi 38%, jest w związku z niskim poziomem cen na rynkach cukrowych zagranicznych i trudnościami w lokowaniu nadmiarów na tym rynku tak dla naszego krajowego cukrownictwa, jak i dla ogólnoeuropejskiego przemysłu cukrowniczego, objawem wybitnej wagi i doniosłości i daje podstawy do optymistycznych widoków na przyszłość. Podczas bowiem, gdy w latach 1920/21, 1921/22, 1922/23, 1923/24 roczna konsumpcja cukru na głowę w Polsce nie wynosiła więcej, jak 4'27 kg., 4'78 kg., 6'57 kg., oraz 6'72 kg., podniosła się ona w roku 1924/25, mimo trudnych warunków gospodarczych, niemal do 10 kg.

Konsumpcja cukru w poszczególnych miesiącach dwóch ostatnich lat kształtowała się, jak następuje:

	1924/25	1923/24
(w tonach — wartości białego kryształu)		
Październik	18.782	11.408
Listopad	21.618	31.854
Grudzień	18.682	25.010
Styczeń	19.164	6.208
Luty	19.496	6.177
Marzec	25.315	14.489
Kwiecień	17.085	10.623
Maj	18.766	10.310
Czerwiec	22.142	13.348
Lipiec	31.292	22.572
Sierpień	17.252	18.847
Wrzesień	22.486	12.132
	252.079	182.978

Wywóz cukru za granicę wykazał również wzrost poważny, przewyższył mianowicie o 32'7% wywóz z kampanji 1923/24.

Wywieziono (w tonach):

Kraj	Biały kryształ	Cukier surowy I. rzutu	Cukier surowy II. rzutu	Razem wartości białego kryształu
Anglja	59.953	39.678	—	95.663
Belgja	—	795	—	715
Danja	70	1.501	—	1.421
Estonja	293	—	—	293
Finlandja	2.400	—	—	2.400
Francja	350	—	—	350
Gdańsk	3.151	24.614	53	25.343
Holandja	—	31.998	—	28.798
Litwa	60	—	—	60
Łotwa	5.529	—	—	5.529
Niemcy	2.551	16.610	10.749	25.562
Norwegja	520	—	—	520
Rosja	14.905	—	—	14.905
Szwajcjarja	30	—	—	30
Ogółem	89.812	116.196	10.802	201.589
w Gdańsku na składzie	134	1.127	—	1.148
Razem	89.946	116.323	10.802	202.737

Ostatnia kampanja cukrownicza zaczęła się w większości fabryk między 10 a 15 października. Ogółem pracują 73 cukrownie, podczas gdy w roku ubiegłym cyfra ta wynosiła 75. Wydobywanie buraków z ziemi ukończono na ogół — pomimo wczesnych mrozów — pomyślnie, a ogólny zbiór buraków dosięgnie prawdopodobnie ilości 37.000.00 kwintali. W roku 1924/25 zebrano ogółem z 168.347 ha, obsianych burakami, 31.265.606 kwintali, czyli że sprzet z 1 hektara wyniósł przeciętnie 186 kwintali. Obszar plantacji w r. 1925 wyniósł 174.478 ha, przewyższył więc obszar z r. 1924 tylko o 3'64%, podczas gdy podana powyżej oczekiwana suma zbioru buraków jest o przeszło 18% wyższa od wyniku kampanji ubiegłej. Uwzględniwszy liczby powyższe, widzimy, że wydajność roli w r. b. znacznie się poprawiła, i że przeciętny zbiór buraków z 1 ha wyniesie — 210

kwintali. Ilość ta zbliżona już jest do przeciętnych zbiorów buraków w okresie przedwojennym, które wynosiły na ziemiach polskich c-a 23 5q. z 1 ha. W latach 1920/21, 1921/22, 1922/23 i 1923/24 zebrano przeciętnie z 1 ha 152'0 q, 127'3 q, 178'8 q, 181'6 q, w roku 1924/25 186'0 q.

Przerób buraków w r. 1924 miał przebieg na ogół gładki i pomyślny, jedynie w pewnych okolicach nadmierna ilość pośpiechów utrudniała krajanie. Zawartość cukru w burakach, przerobionych w pierwszym miesiącu kampanijnym, wyniosła przeciętnie 17'41%, podczas gdy w roku ubiegłym o tej samej porze liczba ta wynosiła 16'6%, a w roku 1923 — 17'7%.

Produkcję cukru preliminuje się na 470—480.000 ton w wartości cukru białego, z której to ilości c-a 250-260.000 ton zużyte będzie w kraju na pokrycie zapotrzebowania wewnętrznego.

Handel.

Traktaty i Konwencje.

Rokowania handlowe z Niemcami.—W dn. 3 listopada r. ub. delegacja polska wręczyła delegacji niemieckiej tekst zmian, wprowadzonych do taryfy celnej (uprzednio już wręczyła listę towarów reglamentowanych). Niemcy obiecali przedstawić listę żądań celnych między 5 a 10 grudnia. Termin ten nie był jednak dotrzymany i ostatnio Niemcy ustaliły nowy, odległy bardzo termin — 25 stycznia r. b. Bez wymiany list wzajemnych żądań nie może być mowy o intensywniejszem prowadzeniu rokowań. Przesunięcie tego momentu na tak daleki termin, mimo usilnych starań delegacji polskiej o jego przyspieszenie, znów znacznie oddala chwilę ustalenia traktatowych stosunków handlowych między Polską a Niemcami.

Krajowe rynki towarowe

(na podstawie danych Min. Przem. i Handlu, doniesień Wydziałów Przem. Województw, organizacji społeczno-gospodarczych, własnych korespondentów, depesz „Pa'a" i Agencji Wschodniej i t. d.).

(za okres od 14 do 23 grudnia).

Ziemniopłody.

Warszawa. — W okresie sprawozdawczym ruch na giełdzie zbożowej był mały, gdyż zarówno producenci, jak nabywcy, byli zdezorientowani co do cen. To też producenci stawiali

Czasokresy:	Węgiel kamienny grubo-dąbrowski	Koks wielkopiecowy górnośląski	Koks karwiński ¹⁾	Koks górnośląski	Druzg żelazny maszynowy:	Stare żelastwo krajowe:	Odlewy żelazne:	Surówka odlewnicza Nr 1:	Żelazo handlowe:
lipiec 1914 r. ¹⁾	19'39 ²⁾	17'84 ³⁾	19'60 ³⁾	19'7	107	80 (65)	300/400 (180)	124 (100)	222 (136)
1925 r.					{120 125	63—	450/560	165	222
styczeń	24—	29—	45'90	33—	125	63—	450/560	{155 147	222
luty	24—	29—	45—	33—	{125 123	{63— 80—	450/560	147	200
marzec	23—	29—	45—	33—	125	63—	450/560	147	200
kwiecień	{21'40 20'75	25'70	45—	30—	125	63—	450/560	147	200
maj	18—	21—	{45— 44'50	{30— 29—	125	63—	450/560	147	200
czerwiec	{17'80 16'65	{19'80 17'20	{44'50 39—	{29— 28'85	{125 120	63—	450/560	147	200
lipiec	23'20	24'60	39—	28'85	120	62'50	450/560	147	200
sierpień	23'20	24'60	{39— 40—	28'85	116	62'50	450/560	147	200
wrzesień	23'20	24'60	46'50	28'85	—	62'50	500/600	147	205
październik	24'20	25'60	46—	{28'85 31—	—	62'50	500/600	{147 148	205
listopad	24'20	25'60	{46— 52'50	31—	—	62'50	500/600	148	205
grudzień (I poł.)	24'20	25'60	73—	31—	—	62'50	580/680 ⁵⁾	{175 180	250

¹⁾ Ceny, podane w nawiasach, dotyczą hut górnośląskich. ²⁾ W styczniu 1914 r. ³⁾ W r. 1913. ⁴⁾ W r. 1925 — f-co wagon st. Piotrowice. ⁵⁾ Według wiadomości, otrzymanych drogą okólną.